

עת"א 53577/10/20 - אלי גבאי לביא (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 53577-10-20 גבאי לביא(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר

בפני	כב' השופט אהרון משניות
העותר	אלי גבאי לביא (אסיר) באמצעות ב"כ עו"ד רן אבינועם
נגד	
המשיב	שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר באמצעות ב"כ עו"ד ניר אשכנזי

פסק דין

עניינה של עתירה זו בטענת העותר כי המשיב פוגע באופן לא מידתי בזכויותיהם של העותר ושל אסירים אחרים, בכך שהוא מונע באופן גורף מכלל האסירים את האפשרות לבצע שיחות ועידה, באמצעות הטלפונים הציבוריים שעומדים לרשותם, מבלי להבחין בין אסירים שיש הצדקה להגביל את הקשר הטלפוני שלהם, ובין כאלה שאין לגביהם הצדקה לכך.

הדיון הראשון בעתירה התקיים ביום 25.11.20, ובו התברר כי אין בידי ב"כ המשיב נתונים מסוימים אודות האמצעי החדש שננקט כלפי האסירים, ולכן נקבע מועד נוסף לדיון בעתירה, והמשיב התבקש להגיש לבית המשפט עד למועד הנדחה את החלטת מ"מ הנציב אודות נקיטת הצעד האמור, וכן חוות דעת מקצועית אודות האפשרות להפעיל אמצעי זה באופן סלקטיבי.

דיון נוסף בעתירה התקיים ביום 23.12.20, ויום קודם לכן עדכן ב"כ המשיב את בית המשפט כי יש אפשרות טכנולוגית למנוע שיחות ועידה באופן סלקטיבי, ולאזן דווקא ע"י שלילה גורפת של אפשרות זו מכלל אוכלוסיית האסירים. במהלך הדיון הוצגה לעיוני החלטת מ"מ הנציב שניתנה במסמך מסווג מיום 26.10.20, ובהחלטה שניתנה בתום הדיון, אפשרתי לב"כ הצדדים להגיש השלמת טיעונים בכתב בתוך 7 ימים. ב"כ המשיב אכן הגיש טיעונים מפורטים בכתב ביום 29.12.20, ומסיבות שונות התעכבה כתיבת פסק הדין, ועתה בא מועד ההכרעה בעתירה.

מתגובת המשיב עולה כי בשנים האחרונות גבר השימוש לרעה של קשר טלפוני ע"י אסירים, אשר מנצלים את הקשר הטלפוני להוצאת פעילות עבריינית מתוך כותלי הכלא. בעקבות זאת, ננקטו אמצעים שונים כדי לצמצם את האינטראקציה בין האסירים ובין גורמים פלייליים מחוץ לכלא, כולל הגבלות טכנולוגיות על הפעלת יישומים שונים במערכת הטלפוניה הציבורית בבתי הכלא, תוך שימוש ביכולות טכנולוגיות שפותחו לאחרונה.

ב"כ המשיב ציין עוד בתגובתו כי הקשר הטלפוני של אסירים מוגדר כטובת הנאה, וכי לפי פקנ"ץ 04.36.00 אשר מסדיר את נושא הקשר הטלפוני של אסירים, חלות מגבלות על השימוש בטלפונים הציבוריים בכלא, ואף נקבע במפורש, בסעיף 9.ב. כי הטלפון יהיה חסום לשיחות נכנסות ולכל השיחות הנלווים, כאשר לטענת ב"כ המשיב, שירותים אלה כוללים גם שיחות ועידה.

לדבריו, האפשרות להשתמש בטלפון ציבורי, אשר מעוגנת בפקודה הנ"ל, מתייחסת רק לשיחות רגילות, אשר ניתנות לעותר וליתר האסירים, כל אחד בהתאם לתנאים באגף שבו הוא נמצא, ולא לשיחות ועידה, וככל שלאסיר מסוים יש צורך לקיים שיחות ועידה, באפשרותו להגיש בקשה פרטנית אשר תיבחן ע"י המשיב, ובכך נוצר איזון סביר בין השיקולים השונים.

לשאלת בית המשפט מדוע המגבלה של הודעות מתפרצות הוחלה רק על אסירים ספציפיים, ואילו המגבלה על קיום שיחות ועידה הוחלה באופן גורף על כל אוכלוסיית האסירים, השיב ב"כ המשיב כי המגבלה של הודעות מתפרצות פוגענית יותר ומפריעה לניהול השוטף של השיחה, ולכן היא הופעלה בצמצום, רק ביחס לאסירים שקיימת אינדיקציה לגביהם בדבר ניצול לרעה של הקשר הטלפוני לקידום פעילות פלילי. זאת, בשונה מההגבלה על שיחות ועידה, שהיא פחות פוגענית ואיננה מפריעה לקיום שיחות טלפון רגילות, ולכן הוחלה על כלל האסירים.

לעומת זאת, העותר טוען כי מאז ומעולם התאפשר לאסירים לשוחח שיחות ועידה, אשר לעיתים יש בהן צורך דחוף, בכדי לאפשר קשר משמעותי של אסירים עם בני משפחותיהם, וכי חשש ערטילאי מפני שימוש לרעה בטלפונים הציבוריים של אסירים בודדים, אינו מצדיק שלילה גורפת של האפשרות לקיים שיחות ועידה לכלל אוכלוסיית האסירים.

אכן, הסכנה הפוטנציאלית שקיימת כתוצאה מניצול לרעה של האפשרות לקיום שיחות ועידה בכדי לקדם פעילות פלילית מתוך כותלי הכלא, איננה סכנה ערטילאית, וקיים מידע רב בידי המשיב אודות שימוש לרעה שעשו אסירים באפשרות זו של קיום שיחות ועידה. יתירה מכך, לפני חודשים אחדים אף הוגש כתב אישום חמור שיכול להמחיש את מידת הנזק שעלולה להיגרם כתוצאה מניצול לרעה של האפשרות לקיים שיחות ועידה, כעולה מסעיף 8 לתגובת המשיב.

בנסיבות אלה, קיים אינטרס ציבורי מובהק לאפשר למשיב לנקוט באמצעים מתאימים, כדי להגן על הציבור מפני שימוש לרעה באפשרות שניתנת לאסירים לקיים קשר טלפוני עם העולם שמחוץ לכלא, בין אם בדרך של שיחות ועידה לא מבוקרות, ובין אם בכל דרך אחרת. יתירה מכך, אני סבור כי גם אם בעקבות פיתוח טכנולוגי כזה או אחר, ניתן לנקוט עתה באמצעים חדשים, שלא ניתן היה לנקוט קודם לכן, אין מניעה כי המשיב ישתמש באמצעים אלה, ואין זכות קנויה לאסירים, לעשות שימוש בכל הפונקציות שקיימות בשירותי הטלפון הקווי שניתנים לאסירים.

עם זאת, הטלת מגבלות חדשות צריכה להיעשות באופן מידתי, לבל יהיה במגבלות אלה כדי לפגוע יתר על המידה הנדרשת בזכויות שהיו בידי האסירים קודם לכן. כאמור לעיל, המשיב מצא לנכון לאבחן בין האמצעי של הודעות מתפרצות שננקט רק ביחס למספר מצומצם של אסירים ספציפיים, ובין שלילת האפשרות לקיום שיחות ועידה, שהוחלה על כלל אוכלוסיית האסירים. הטעם שניתן ע"י ב"כ המשיב, כי האבחנה נובעת מהשוני שיש בין האמצעים השונים במידת הפגיעה שהם גורמים לאיכות שיחות הטלפון, נראה סביר בעיניי, וכך גם הצורך לקבוע כי ככלל יש למנוע את האפשרות לבצע שיחות ועידה מכלל אוכלוסיית האסירים. זאת, מפני שסביר להניח כי לא כל האסירים שמנצלים לרעה את האפשרות לקיים שיחות ועידה ידועים למשיב, ושלילה גורפת של אפשרות זו, מונעת את האפשרות לעשות שימוש לרעה באמצעי זה, גם מצד אלה שהמשיב לא נחשף למסוכנות שמשקפת מהם בעניין זה.

אולם לכל כלל יש יוצא מן הכלל, ובעניין זה של הגדרת היוצאים מן הכלל, אני סבור שהמשיב צריך לנקוט בגישה מרחיבה יותר, ולאפשר במקרים מתאימים לאסירים לקיים שיחות ועידה, לא רק ביחס לשיחה פרטנית שאסיר מבקש לקיים באופן חד פעמי, אלא גם ביחס למספרי טלפון מסוימים שיאפשרו מבעוד מועד ע"י המשיב, לאסירים ספציפיים שמטעמים מוצדקים נדרשים לקיים שיחות ועידה מעת לעת. כך למשל אסירים שמבקשים להיות שותפים לחינוך ילדיהם ולקיים שיחות ביחד עם בת הזוג עם המורים של הילדים, או אסירים שיש להם הורים מבוגרים במצב רפואי שמחייב מעת לעת התייעצויות עם גורמים רפואיים שונים, וכיוצא באלה. הדברים אמורים ביתר שאת כאשר עסקינן באסיר שנמצא בהפרדה, כאשר האפשרות שלו לקיים קשר טלפוני מוגבלת בלאו הכי, ומטבע הדברים כך גם החשש כי יאפשר לאסירים אחרים לעשות שימוש לרעה באפשרות שניתנת לו לקיים שיחות ועידה, שמוגבל אף הוא.

בנסיבות שלפנינו, העותר הסביר בדיון האחרון את הצורך שיש לו בקיום שיחות ועידה מעת לעת, בשל הצורך לסייע להוריו המבוגרים בעניינים שונים, וכן הצורך שיש לעיתים לטפל בבעיות שיש עם בתו הקטנה בגן. נראה לי כי מדובר בטעמים שיכולים להצדיק מתן אפשרות לעותר לשוחח מעת לעת בשיחות ועידה, אולם בכדי לקבל אפשרות זאת, על העותר להגיש בקשה מתאימה שבה יפרט את הנימוקים לבקשתו, וימסור מספר טלפון שייבדק ויאשר ע"י המשיב לקיום שיחות מסוג זה.

אם וכאשר תוגש בקשה כזו, על המשיב לבחון את הבקשה בלב פתוח ובנפש חפצה, וככל שיתברר כי העובדות שעומדות ביסוד הבקשה נכונות, ובכפוף לאישור גורמי המודיעין, על המשיב לשקול בחיוב לאפשר לעותר לקיים שיחות ועידה, למספר טלפון שיאשר מבעוד מועד, בתנאים שייקבעו ע"י המשיב ויאפשרו פיקוח על קיום שיחות מסוג זה.

בנסיבות העניין, ככל שתוגש ע"י העותר בקשה כאמור, אני מורה למשיב להשלים את טיפולו בבקשה בתוך 30 יום ממועד הגשתה למשיב. ככל שהעותר לא יבוא על סיפוקו במענה שיינתן לבקשתו, באפשרותו לפנות לבית המשפט במסגרת עתירה זו, ולבקש את סעדו.

לפנים משורת הדין, העותר פטור מתשלום אגרה בגין עתירה זו.

המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, י"ז אדר תשפ"א, 01 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.